

39

Jaanus Vaiksoo

KING

NR

39

Jānuss Vaikso

39.

**IZMĒRA
KURPES**

Katrinās Kaevas ilustrācijas

No igauņu valodas tulkojusi

Daila Ozola

1.

Pauls pusaizvērtām acīm vannasistabā tīrīja zobus. Šorīt bija sevišķi grūti piecelties.

Pie durvīm klauvēja mamma. – Esi pamodies?

– Mhm, – Pauls truli nomurmināja.

– Skaties, ka nenokavē.

Pauls neatbildēja. Protams, viņš nenokavēs. Kāpēc lai nokavētu?

– Mēs nu iesim. Putra stāv uz plīts, sviestmaize – uz galda. Pielūko, lai vismaz kaut ko apēstu. Bučas!

– Mhm. – Pauls izspļāva zobu pastu un, pieliecies pie krāna, izskaloja muti.

Nobūkšķēja ārdurvis. Tētis devās uz darbu. Zēns piesardzīgi samitrināja acis. Ūdens mazliet atsvaidzināja.

Viņš izdzirda gaitenī slēdzenes klikšķi, tad viss apklusā. Nu arī mamma bija aizgājusi.

Pauls uzmeta acis vannasistabas pulkstenim – bez divdesmit septiņām astoņi. Vēl bija divpadsmit minūtes laika. Ja iziet bez piecpadsmit astoņos, mierīgi var paspēt. Viņš uzskrūvēja zobu pastai vāciņu, ar plaukstu pieglauda matus, ieskatījās spogulī un palika pārsteigti blenžam. Pabīdījis malā matu šķipsnas, zēns pieskārās pieri. Zem pirksta “rotājās” īsta pūtīte. Tiešām?

Degunu gandrīz spogulim piegrūdis, Pauls aplūkoja tuvāk. – Pūtīte! Par to nav nekādu šaubu! – viņš murmināja.

Zēna sirds sāka sisties straujāk. Pēc pieciem mēnešiem viņam būs divpadsmit gadu. Tas nozīmē, ka pubertāte jau sākusies un hormoni trako! Pauls sajūtās neizskaidrojami lepns. Viņš izslēja un lietpratīgi aptaustīja zodu, kā to pie spoguļa mēdza darīt tētis. Nē, bārda tomēr vēl neaug. Gan pagūs, Pauls sev uzmundrinoši papliķēja pa vaigu un piemiedza spoguļattēlam ar aci. Viņš kļūst par vīrieti! Zēns strauji

apgriezās, atspēra vaļā vannasistabas durvis un... nākamajā mirklī, sāpēs vaidot, lēca uz vienas kājas līdz gultai.

Sasadīts, pirksts noteikti ir laužts. Pauls gulēja uz muguras, ar labo roku satvēris kreisās kājas iekški. Dīvainā kārtā sāpes drīz vien pārgāja. Viņš uzmanīgi pakustināja kājas pirkstus. Šķita, ka viss ir kārtībā. Nē, nav iespējams, ka pēc tāda trieciena kauls paliktu vesels, zēns prātoja un izlēma nogaidīt – ja nu sāpes pēkšņi atgrieztos. Bija jauki tā gulšņāt. Istabā klusums, dzirdami tikai sienas pulksteņa tikšķi. Lielais rādītājs septiņu minūšu attālumā līdz pilnai stundai... Bez septiņām astoņi! Pauls uztrūkās no snaudas un pielēca kājās. Viņam jau sen bija jābūt ceļā, ja negrib nokavēt. Pauls nekad nekavēja.

Tomēr kāda nesaprotama iemesla dēļ viņš palika stāvam. Kāpēc viņam ar savainotu kāju jāiet uz skolu? Ar salauztu pirkstu cilvēks taču nevar paiet. Pauls atkrita gultā un tīksmi izstaiņājās. Galu galā viņš jau ir gandrīz pieaudzis un kādu reizīti varētu nobastot. Četrus gadus viņš katru rītu neatlaidīgi un apzinīgi ar mugursomu plecos bija slājis uz skolu, tā teikt, kopis zinību tīrumu, kā reizēm, kad Pauls vakaros kala galvā kārtējo dzejoli angļu valodā, viņu ķircināja tētis. Uz visu iepriekšējo gadu rēķina var atļauties paņemt vienu brīvdienu.

Kaut kā savādi bija no rīta vāļāties gultā, zinot, ka klasesbiedriem šajā laikā ir matemātikas stunda. Matemātika Paulam padevās labi. Pagājušajā gadā viņš pat bija uzvarējis konkursā “Ķengurs”. Tas bija augsts līmenis. Vislabāk viņam patika rēķināt, sevišķi galvā. Kavēdams laiku, viņš ar to nodarbojās pastāvīgi: astoņi plus piecpadsmit ir divdesmit trīs, divdesmit trīs reiz astoņpadsmit ir... četršimt četrpadsmit, četršimt četrpadsmit reiz divpadsmit ir... četri tūkstoši deviņi simti sešdesmit astoņi, četri tūkstoši deviņi simti sešdesmit astoņi plus septiņi tūkstoši trīssimt četrdesmit viens...

Kad Pauls pamodās, istabā bija gaišs un kluss. Vai viņš tiešām bija iemidzis!? Zēna skatiens apstājās pie pulksteņa – pusvienpadsmit! Viņš pielēca kājās un sajuta kājas ikšķi asas sāpes. Paulam atausa atmiņā rīta notikumi: pūtīte un sasis-tais pirksts. Viņš aptaustīja pieri – pubertāte bija manāmi progresējusi, pumpa bija pietūkusi. Tur nu nekā nevarēja līdzēt, kļūšanai par vīrieti bija savas blaknes. Taču Pauls no grūtībām nebaidījās. Nez kāpēc prātā iešāvās jocīgs teikums: “Uz priekšu, Kentuki zēni!” – no reiz lasītas grāmatas, kuras nosaukumu viņš vairs neatcerējās, bet tas jau arī nebija sva-rīgi. Pauls paņēma telefonu – pašreiz svarīgāka bija īsziņa, ko viņam atsūtījis solabiedrs Antss, precīzāk sakot, septiņas īsziņas: “Piektais, kur esi?”, “Help! Tūlīt matenē sāksies PD!!!”, “Tu to vēl nožēlosi!”, “Neko nesaprotu!!!”, “Tā ir tava vaina!”, “Dzīvs?”, “Piektais!!!!!!”.

“Piektais” ir Paula uzvārds. Antss un pārējie klasesbiedri viņu vienmēr sauca par Piekto. Pauls nopūtās. Piepeši viņš sajūtās nelāgi, ka bija pametis draugu nelaimē. Pauls par matemātiku neuztraucās, viņš pat bija aizmirsis, ka šodien ir kontroldarbs. Taču Antsam matemātika bija dzīvības un nāves jautājums. Viņam tā riebās! Un tikai solabiedrs Pauls Piektais spēja Antsu kaut cik noturēt virs ūdens – riskējot pats ar savu atzīmi, viņš draugam pašreizdzīgi čukstēja priekšā atbildes un rādīja atrisinājumus. Skolotājs kontroldarba laikā Antsu un Paulu īpaši paturēja acīs. Bet, tā kā skolotājs stipri šķielēja, zēni nekad nesaprata, kurp viņš skatās. Protams, kādudien viņi iekrita, un Pauls par priekšā teikšanu pirmo reizi mūžā matemātikā saņēma divnieku.

– Dzīve ir skarba, bet taisnīga, – secināja tētis, kad, sev par lielu pārsteigumu, dēla e-klasē bija atklājis neapmierinošu atzīmi un pieprasījis paskaidrojumu jaunākajam Piekta-jam.

“Esmu mājās. Salauzu kājas ikšķi.” Pauls nosūtīja Antsam īsziņu.

“Sāp?” draugs uzreiz atbildēja.

“Ļoti!”

“Jūtu līdzī!”

“Es tev arī!”

“???????”

Pauls pie sevis nosmēja – Antss nesaprata, par ko viņam jūt līdzī. Solabiedrs nemūžam neticētu, ka Pauls basto, jo iepriekš tā vēl nebija gadījies.

Pauls piecēlās. Varētu kaut ko pasākt, nav nozīmes tāpat vien izniekot dienu, kuru pats sev esi izbrīvējis. Viņš sagērbās un iegāja virtuvē. Uz plīts stāvēja atdzisusi putra, bet uz galda – desmaize. Zēnam nekārojās ne vienu, ne otru. Viņš pakampa no ledusskapja divus burkānus.